

Konkurences padome

Brīvības iela 55, Rīga, LV-1010, tālr. 67282865, fakss 67242141, e-pasts pasts@kp.gov.lv, www.kp.gov.lv

Rīgā

10.10.2022. Nr. 1.7-1/962

Uz 08.09.2022. Nr. 1-2.76/453-IP

Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijai

*Par precizētu konsultāciju dokumentu
“Par Ziņojumu par tirgus analīzi”*

Konkurences padome (turpmāk – KP) ir saņēmusi un izskatījusi Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas (turpmāk – SPRK) sagatavoto 07.09.2022. precizēto konsultāciju dokumentu “*Par Ziņojumu par tirgus analīzi par Eiropas Komisijas 2014. gada 9. oktobra Ieteikumā 2014/710/ES par konkrētajiem produktu un pakalpojumu tirgiem elektronisko sakaru nozarē, kuros var būt nepieciešams ex ante regulējums saskaņā ar Direktīvā 2002/21/EK (2014/710/ES) par kopējiem reglamentējošiem noteikumiem attiecībā uz elektronisko komunikāciju tīkliem un pakalpojumiem, minēto tirgu: Nr. 1 – Vairumtirdzniecības līmeņa savienojumu pabeigšana fiksētā vietā individuālos publiskos telefonu tīklos*” (turpmāk – Dokuments).

KP konstatē, ka atbilstoši Elektronisko sakaru likuma (turpmāk – ESL) 74. panta pirmajai daļai SPRK veic tirgus definēšanu, ievērojot Eiropas Komisijas tirgus ieteikumu, savukārt, atbilstoši ESL 75. panta pirmajai daļai SPRK definē elektronisko sakaru pakalpojumu tirgu un ģeogrāfisko tirgu saskaņā ar konkurences principiem un valstī esošajiem īpašiem apstākļiem, kā arī ņemot vērā infrastruktūras konkurences līmeni un ģeogrāfiskās apsekošanas rezultātus. KP secina, ka SPRK Dokumentā izmantotā konkrētās preces tirgus definīcija atbilst 09.10.2014. Eiropas Komisijas ieteikuma 2014/710/ES¹ pielikumā sniegtajai tirgus Nr. 1 definīcijai – vairumtirdzniecības līmeņa savienojumu pabeigšana fiksētā vietā individuālos publiskos telefonu tīklos. Minētā definīcija saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes 07.03.2002. Direktīvas 2002/21/EK par kopējiem reglamentējošiem noteikumiem attiecībā uz elektronisko komunikāciju tīkliem un pakalpojumiem 15. panta 1. punktu ir izstrādāta atbilstoši konkurences tiesību principiem.

Vienlaikus saskaņā ar Konkurences likuma 1. panta 3.–5. punktiem konkrētās preces tirgus ir noteiktas preces tirgus, kurā ietverts to preču kopums, kuras var aizstāt šo noteikto

¹ Komisijas 09.10.2014. ieteikums 2014/710/ES par konkrētajiem produktu un pakalpojumu tirgiem elektronisko sakaru nozarē, kuros var būt nepieciešams ex ante regulējums saskaņā ar Direktīvu 2002/21/EK par kopējiem reglamentējošiem noteikumiem attiecībā uz elektronisko komunikāciju tīkliem un pakalpojumiem. Pieejams: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/ALL/?uri=CELEX%3A32014H0710>

precī konkrētajā ģeogrāfiskajā tirgū, ņemot vērā pieprasījuma un piedāvājuma aizvietojamības faktoru, preču pazīmes un lietošanas īpašības, savukārt konkrētais ģeogrāfiskais tirgus ir ģeogrāfiska teritorija, kurā konkurences apstākļi konkrētās preces tirgū ir pietiekami līdzīgi visiem šā tirgus dalībniekiem. Līdz ar to konkrētais tirgus ir konkrētās preces tirgus, kas izvērtēts saistībā ar konkrēto ģeogrāfisko tirgu. Konkrētā tirgus definīcijai ir būtiska nozīme ar konkurenci saistītu jautājumu izvērtēšanā².

KP paskaidro, ka ģeogrāfiskais tirgus ir tāda teritorija, kurā konkurences nosacījumi ir pietiekami viendabīgi, un to nosaka, galvenokārt pamatojoties uz patērētāju viedokli par dažādos reģionos pārdoto preču savstarpējo aizvietojamību. Ja patērētāji uzskata, ka vienā reģionā pārdodamā prece aizstāj citā reģionā pārdodamo preci, šie reģioni ir viens konkrētais ģeogrāfiskais tirgus. Nosakot konkrēto ģeogrāfisko tirgu, būtiski ir arī citi faktori – tajā skaitā pieprasījuma īpatnības (patērētāju izvēles reģionālās atšķirības, kultūra, valoda un dzīves stils) un šķēršļi, kas ierobežo patērētāju iespējas iegādāties preces (ekonomiskie, tehnoloģiskie, administratīvie un citi šķēršļi).³

Dokumentā secināts, ka savienojumu pabeigšanas pakalpojumi visos fiksētajos tīklos neveido vienu tirgu, proti, katra komersanta tīkls veido atsevišķu konkrēto tirgu, un kā konkrētais ģeogrāfiskais tirgus ir noteikts “komersanta individuālais publiskais fiksētais telefonu tīkls ar 100 % tirgus daļām katrā individuālā tirgū”. KP norāda, ka šāda konkrētā tirgus definēšana rada situāciju, ka katrā no savienojumu pabeigšanas tirgiem fiksētajos tīklos darbojas viens komersants un līdz ar to konkurence šajos tirgos nav novērojama pēc definīcijas. Tomēr, ievērojot pakalpojumu īpašības, pieprasījuma un piedāvājuma aizvietojamību, konkurences apstākļus konkrētajā tirgū ierasti veido vairāki līdzvērtīgu pakalpojumu sniedzēji⁴ un katrs no tiem neveido atsevišķu konkrēto tirgu. Ņemot vērā, ka šiem tirgiem tiek piemērotas īpašas saistības, konkurence var izpausties arī ievērojot konkurences faktorus, kas neaptver cenas, piemēram, atšķirīgo lietotāju skaitu katrā tīklā. Tāpat KP norāda, ka tirgus daļu⁵ aprēķins Dokumentā ir veikts, balstoties uz to, ka atsevišķi komersanti veido vienu savienojumu pabeigšanas tirgu fiksētajos tīklos, proti, katrs komersants veido daļu no kopējā tirgus. Līdz ar to, KP ieskatā, konkrēto tirgu, iespējams, varētu definēt arī plašāk attiecībā uz vairāku komersantu iekļaušanu vienā konkrētajā tirgū. Minēto pamato arī fakts, ka SPRK Dokumentā ir norādījusi, ka, ievērojot pakalpojumu īpašību novērtējumu, kā arī pieprasījuma un piedāvājuma aizvietojamību, secināms, ka katrs komersants, kas piedāvā savienojumu pabeigšanas pakalpojumus fiksētajos tīklos, veido arī daļu no kopējā savienojumu pabeigšanas tirgus fiksētajos tīklos.

Vienlaikus, kā norādīts Komisijas paziņojuma par jēdziena “konkrētais tirgus” definīciju Kopienas konkurences tiesībās 12. punktā⁶, atkarībā no izskatāmā konkurences jautājuma būtības konkrētā tirgus noteikšanas metodoloģija var novest pie atšķirīgiem rezultātiem⁷. Dokumentā norādīts, ka konkrētais tirgus citstarp ir noteikts, ņemot vērā nepieciešamību šo tirgu regulēt (izvērtēt esošās saistības). Tāpat KP konstatē, ka Dokumentā ietvertā konkrētā

² Komisijas paziņojums par jēdziena “konkrētais tirgus” definīciju Kopienas konkurences tiesībās, 4. punkts. Pieejams: [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/ALL/?uri=CELEX:31997Y1209\(01\)](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/ALL/?uri=CELEX:31997Y1209(01))

³ Skatīt AT 07.02.2011. spriedumu lietā Nr. SKA-17/2011, *Latvijas Valsts radio un televīzijas centrs*, Komisijas paziņojumu par jēdziena “konkrētais tirgus” definīciju Kopienas konkurences tiesībās, 29.-30., 44.-50. punkts. Pieejams: [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/ALL/?uri=CELEX:31997Y1209\(01\)](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/ALL/?uri=CELEX:31997Y1209(01))

⁴ Konkrētā tirgus koncepts pats par sevi ietver to, ka starp šī tirgus precēm var pastāvēt efektīva konkurence, ja vien pastāv pietiekama aizvietojamība starp šīm precēm attiecībā uz noteiktu to pielietojumu. Skatīt: EST 13.02.1979. lieta Nr. 85/76 *Hoffmann-La Roche v Commission*, 28. rindkopa.

⁵ Saskaņā ar Konkurences likuma 1. panta 10. punktu, tirgus daļa ir tirgus dalībnieka piedāvāto preču daļa konkrētajā tirgū attiecībā pret visu šajā tirgū piedāvāto preču apjomu.

⁶ Pieejams: [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/ALL/?uri=CELEX:31997Y1209\(01\)](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/ALL/?uri=CELEX:31997Y1209(01))

⁷ Tirgus definīcija ir balstīta biznesa realitātē un ir empīriskis uzdevums, ko veic katrā lietā atsevišķi. Skatīt, piemēram, Eiropas Komisija. *Market definition in a globalised world. Competition Polity Brief No 2/2015*. Pieejams: https://ec.europa.eu/competition/publications/cpb/2015/002_en.pdf

tirgus definīcija atbilst arī citās ES dalībvalstīs izmantotajām tirgus definīcijām, piemēram, Īrijas Republikas regulatora *Commission for Communications Regulation* secinājumiem⁸. KP ieskatā, alternatīvu konkrēto tirgu definīciju izmantošana, visticamāk, nemainītu tirgus analīzes secinājumus un komersantiem piemērojamās saistības, it sevišķi pēc tirgus daļas lielākajam tirgus dalībniekam savienojumu pabeigšanas tirgū fiksētajos tīklos.

Izvērtējot Dokumentu un ņemot vērā iepriekš minēto, KP informē, ka tā piekrīt SPRK Dokumentā norādītajām tirgus definīcijām, tirgus analīzes rezultātiem, kā arī komersantiem piemērotajām saistībām.

Priekšsēdētājs

J. Gaiķis

Čerļenoks 68806492
martins.cerlenoks@kp.gov.lv

⁸ Commission for Communications Regulation. *Market Review. Fixed Voice Call Termination and Mobile Voice Call Termination*. Pieejams: https://www.comreg.ie/media/dlm_uploads/2019/05/Comreg1947.pdf